

2024-10-15

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2023-01346

Revidering av styrande dokument med mera med anledning av Nacka Stadshus AB:s avveckling

Översyn av kommunens bolagsorganisation

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunfullmäktige antar *Gemensamt ägardirektiv* från och med den 31 december 2024 i enlighet med bilaga 2 till tjänsteskrivelse daterad den 15 oktober 2024.
2. Kommunfullmäktige antar *Bolagsspecifika ägardirektiv* från och med den 31 december 2025 för
 - a) Nacka vatten och avfall AB (bilaga 3),
 - b) Nacka Energi AB (bilaga 4),
 - c) Centrala Nacka marknadsbolag AB (bilaga 5),
 - d) Boo 1:207 AB (bilaga 6).
3. Kommunfullmäktige noterar att gällande ägardirektiv för Nacka vatten och avfall AB, Nacka Energi AB, Centrala Nacka marknadsbolag AB samt Boo 1:207 AB upphör den 31 december 2024.
4. Kommunfullmäktige antar reviderade *bolagsordningar* från och med den 31 december 2024 för
 - a. Nacka vatten och avfall AB (bilaga 7),
 - b. Nacka Energi AB (bilaga 8),
 - c. Centrala Nacka marknadsbolag AB (bilaga 9)
 - d. Boo 1:207 AB (bilaga 10).
5. Kommunfullmäktige noterar att gällande bolagsordningar för Nacka vatten och avfall AB, Nacka Energi AB, Centrala Nacka marknadsbolag AB samt Boo 1:207 AB upphör den 31 december 2024.
6. Kommunfullmäktige uppdrar åt styrelsen i Nacka Stadshus AB att i Årsredovisningen för 2024 föreslå utdelning av fritt eget kapital.
7. Kommunfullmäktige noterar att en tjänstepersonsstyrelse för Nacka Stadshus AB, från ordinarie bolagsstämman 2025 är lämplig utifrån att bolaget ska avvecklas.

Kommunstyrelsens beslutar för egen del följande.

1. Kommunstyrelsen beslutar om ett tillägg i *Kommunstyrelsens instruktion* (avsnitt Instruktion för stadsdirektören) enligt bilaga 11.
2. Inför ny mandatperiod uppdras stadsledningskontoret återkomma till kommunstyrelsen med ett förslag om revidering av antalet lekmannarevisorer i Centrala Nacka marknadsbolag AB i enlighet med tjänsteskrivelse daterad den 15 oktober 2024.

Sammanfattning av ärendet

Utifrån att kommunfullmäktige den 17 juni 2024, i samband med en översyn av kommunens bolagsorganisation, beslutade att avveckla Nacka Stadshus AB från och med den 31 december 2024 finns behov av revideringar i styrande dokument. Revideringar behöver göras i bland annat i bolagsordning, ägardirektiv och kommunstyrelsens instruktion för att motsvara den nya bolagsorganisationen.

En särskild översyn har gjorts avseende kommunens ägardirektiv. För att konkretisera och tydliggöra kommunens styrning över bolagen föreslås att ett gemensamt ägardirektiv antas för alla bolag. I det gemensamma ägardirektivet föreslås ingå de delar som är gemensamma för alla kommunala bolag. t. Innehållet i de specifika ägardirektiven föreslås enbart bestå av bolagsspecifika anvisningar som enbart gäller det enskilda bolaget.

I översynen har i övrigt även konstaterats att kommunfullmäktiges beslut om avveckling av Nacka Stadshus AB behöver kompletteras med ett beslut om att dela ut bolagets fria kapital för att tömma bolaget då det avvecklas.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 4 mars 2024 § 5, KFKS-2023-01346) att ge stadsledningskontoret i uppdrag att se över kommunens bolagsorganisation i syfte att minimera administrationen, stärka effektiviseringen samt främja kommunens framdrift som helhet.

Nacka kommun äger idag 100 procent av Nacka Stadshus AB (nedan förkortad NSAB). NSAB (moderbolag) äger i sin tur fyra dotterbolag: Nacka Energi AB (nedan förkortad NEAB), Nacka vatten och avfall AB (nedan förkortad NVOA), Centrala Nacka marknadsbolag AB (nedan förkortad CNAB) och Boo 1:207 AB (nedan förkortad BOO). Nacka Energi AB har i sin tur ett dotterbolag, Nacka Energi Försäljning AB (nedan förkortad NEFAB) och Nacka Sicklaön 359:1 AB. NSAB med sina dotterbolag

bildar stadshuskoncernen (aktiebolagsrättslig koncern) som i sin tur ingår i kommunkoncernen.

Utifrån kommunstyrelsens uppdrag återkom stadsledningskontoret med en delrapportering av uppdraget i maj 2024. Ärendet avsåg då mer tidskritiska förslag på förändringar med anledning av EU:s hållbarhetsdirektiv (CSRD), vilket träder i kraft den 1 januari 2025. Utifrån översynen föreslogs att stadshuskoncernen avvecklas genom att Nacka Stadshus AB överlåter aktierna till bokfört värde för dotterbolagen till kommunen den 31 december 2024. Kommunen föreslogs därefter direktägga de kommunala bolagen. Då stadshuskoncernen föreslås avvecklas behöver kommunens styrning över bolagen stärkas upp med antagande av bland annat en Bolagspolicy och revideringar i styrande dokument. Kommunfullmäktige behandlade ärendet på sammanträde den 17 juni 2024 och beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Behov av revideringar i styrande dokument med anledning av att Nacka kommun äger Nacka Stadshus ABs tidigare bolag

Kommunens övriga bolagsstruktur, efter att Nacka Stadshus AB avvecklas som moderbolag, föreslås enbart genomgå mindre förändringar. Detta eftersom kommunens direktstyrning av bolagen nu konkretiserats och effektiviserats via styrdokument såsom bolagspolicy och Så här gör vi Nacka – Bolagsstyrning. Av nedan redogörs för vilka förändringar som föreslås.

Ägardirektiv – Gemensamt och bolagsspecifika

Ett ägardirektiv tydliggör ägarens vilja och vision om hur ett bolag ska utvecklas på sikt. Med hjälp av ett ägardirektiv pekas bolagets riktning ut och utgör ett viktigt verktyg för ägarstyrning. Ägardirektiven beslutas av kommunfullmäktige och antas sedan på respektive bolags bolagstämman. Ett ägardirektiv som beslutats av bolagsstämman blir bindande för bolagsstyrelsen enligt 8 kap. 42 § andra stycket aktiebolagslagen.

I dagsläget har Nacka Stadshus AB och dess dotterbolag egna ägardirektiv att följa. Det kan i sammanhanget konstateras att nuvarande ägardirektiv är i behov av en revidering utifrån kommunfullmäktiges beslut om att avveckla moderbolaget.

Nuvarande ägardirektiv innehåller både gemensamma anvisningar som gäller för alla kommunala bolag och specifika anvisningar som gäller särskilt för det specifika bolaget. För att konkretisera och tydliggöra kommunens styrning över bolagen föreslås att ett gemensamt ägardirektiv antas för alla bolag. I det gemensamma ägardirektivet föreslås ingå de delar som är gemensamma för alla kommunala bolag. För det fall kommunen önskar att ändra något i det gemensamma ägardirektiv görs detta enklare då det är ett och samma dokument. Då kommunen även efterfrågar en enhetlig styrning av bolagen finns det skäl att inrymma alla gemensamma anvisningar i samma dokument. Innehållet i de

specifika ägardirektiven föreslås enbart bestå av bolagsspecifika anvisningar som enbart gäller det enskilda bolaget.

Av nedan följer en kortfattad beskrivning av några av de föreslagna större förändringarna i det Gemensamma ägardirektivet. De bolagsspecifika ägardirektiv innehåller inga revideringar jämfört med nuvarande ägardirektiv.

- *Lokaler* – Ett tillägg har gjort avseende samlokalisering av lokaler. Tillägget innebär att bolaget ska samlokalisera sina lokaler med kommunens fastigheter i syfte att effektivisera kommunkoncernens lokalutrymmen och främja kommunikation och samarbete mellan bolagen och mellan bolagen och kommunen. Det innebär att bolaget ska redovisa lokalsituationen för kommunstyrelsens verksamhetsutskott.
- *Styrande dokument* – Ett tillägg om att bolagen även ska följa styrande dokument som antagits av kommunstyrelsen. I nuvarande ägardirektiv är det endast styrande dokument som antagits av kommunfullmäktige som ska följas.
- *Anmäla protokoll med mera* - Utifrån att kommunstyrelsens verksamhetsutskott kommer utöva den funktion som NSAB har idag behöver både kommunstyrelsens verksamhetsutskott och kommunstyrelsen löpande få anmälningar av styrelseprotokoll, stämmoprotokoll, årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmanarevisor .
- *Kommunens ledningsfunktion* – Ett tillägg har gjorts avseende de styrande dokument som kommunfullmäktige antog i juni 2024, som exempelvis Bolagspolicy. Ett tillägg har även gjorts avseende bolagets styrelseprotokoll med mera som innebär att inte bara kommunstyrelsen såsom idag utan även kommunstyrelsens verksamhetsutskott ska ta del av dessa dokument.
- *Tillsättning och lönerrevision för bolagets VD* – Tidigare skedde lönerrevision och tillsättning av VD för de kommunala bolagen tillsammans med NSAB. Nu föreslås stadsdirektören samordna rekrytering av VD i de kommunala bolagen. Detta ska ske genom att stadsdirektören lämnar ett förslag på VD till bolagets styrelse. Förslaget ska föregås av ett samråd med kommunstyrelsens verksamhetsutskott.
- *Ägarmöten och övriga ställningstaganden*– En revidering har gjorts för att byta ut Nacka Stadshus AB till kommunstyrelsens verksamhetsutskott.
- *Ordinarie bolagsstämma* – Av detta avsnitt anges att ordinarie bolagsstämma hålls efter att kommunfullmäktige behandlat bolagets årsredovisning. Tidigare hölls bolagsstämman efter att kommunstyrelsen gett kommunens ombud en instruktion.

- *Affärsplan* – I dagsläget godkänner NSAB dotterbolagens affärsplaner. Här föreslås i stället att affärsplanen anmäls till kommunstyrelsens verksamhetsutskott.
- Tidigare avsnitt *Kommunen och NSAB:s direktiv rätt* utgår då NSAB inte längre är ett moderbolag.
- *Personal*- Precis som tidigare ska villkoren för personal ska överensstämja med de villkor som tillämpas i Nacka kommun. Eventuella avsteg kräver numera godkännande av kommunstyrelsens verksamhetsutskott (tidigare var det moderbolaget)

Se förslag på gemensamt respektive bolagsspecifika ägardirektiv i bilagorna 3-10 till denna tjänsteskrivelse.

Bolagsordningar

Varje aktiebolag har en bolagsordning som anger reglerna för bolagets verksamhet. Tillsammans sätter aktiebolagslagen och bolagsordningen regelverket för verksamheten.

Av en översyn av bolagens bolagsordningar kan det konstateras att en del mindre justeringar behöver göras med anledning av kommunfullmäktiges beslut om att avveckla moderbolaget. Det gäller framför allt att revidera texten i samtliga bolagsordningar avseende § 3 *Syftet med verksamheten*. Då Nacka Stadshus AB avvecklas ska eventuell vinst och behållna tillgångar tillfalla ägaren i stället för Nacka Stadshus AB vid en likvidation.

I samband med översynen har det även identifierats ett behov av justering av antalet lekmannarevisorer för CNAB:s del. Då CNAB bedriver mindre verksamhet (jämfört med NEAB och NVOA) föreslås kravet på antalet lekmannarevisorer stå i proportion till det. I dagsläget har kommunfullmäktige valt åtta lekmannarevisorer för CNAB. NEAB och NVOA, som bedriver en mer omfattande verksamhet har krav på minst fem revisorer och maximalt åtta stycken. Kommunfullmäktige har för denna mandatperiod valt 8 lekmannarevisorer i för nämnda bolag. BOO, som är ett mindre bolag, har krav om maximalt två lekmannarevisorer. Utifrån denna jämförelse bör behovet av lekmannarevisorer kunna minskas till minst 1 och maximalt 3. Av kommunallagen följer ett minimikrav på en lekmannarevisor i kommunala bolag, 10 kap. 3 § kommunallagen. Nu valda lekmannarevisorer är valda för hela mandatperioden (2022-2027). Det går därför inte att justera antalet lekmannarevisorer under löpande mandatperiod. I samband med ny mandatperiod föreslås därför stadsledningskontoret återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag om revidering av CNAB:s bolagsordning för att justera antalet lekmannarevisorer.

Kommunstyrelsens instruktion

I dagsläget är stadsdirektören även VD i NSAB. Det innebär att stadsdirektören i egenskap av VD för NSAB styr bolaget utifrån NSAB:s ägardirektiv och VD-instruktion. För att stadsdirektören ska få samma befogenhet att utöva de uppdrag som motsvarar den funktion som denne har som VD för NSAB idag behöver kommunstyrelsen ge en instruktion till stadsdirektören. Detta sker lämpligen i kommunstyrelsens instruktion där stadsdirektören ges en särskild instruktion. Följande text föreslås läggas till stadsdirektörens instruktion med anledning av ovan.

Stadsdirektören utövar på uppdrag av kommunstyrelsen den operativa ägarrollen för kommunens belägda bolag under förutsättning att det inte faller inom kommunstyrelsens/kommunstyrelsens verksamhetsutskott eller kommunfullmäktiges ansvar.

Det innebär bland annat att stadsdirektören;

- *avgör om en fråga av sådan strategisk karaktär att den ska underställas kommunstyrelsen,*
- *samordnar rekrytering av VD i de kommunala bolagen. Detta ska ske genom att stadsdirektören lämnar ett förslag på VD till bolagets styrelse. Förslaget ska föregås av ett samråd med kommunstyrelsens verksamhetsutskott.*
- *genomför lönerrevision för de kommunala bolagens VD:ar i samråd med kommunstyrelsens verksamhetsutskotts ordförande och det kommunala bolagets ordförande.*

Övriga förslag

I samband med kommunfullmäktiges beslut i juni saknas beslut om att dela ut bolagets fria kapital för att tömma bolaget, som ett led i att Nacka Stadshus AB avvecklas. Detta ärende har därmed kompletterats med denna beslutsmening

Efter ordinarie bolagsstämma 2025 kan Nacka Stadshus AB börja avvecklas varför en tjänstepersonsstyrelse då skulle kunna vara mer effektivt.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför att koncernstyrningen i kommunen blir mer effektiv och samordnad.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 15 oktober september 2024

Bilagor

1. Protokoll KF 17 juni 2024 §123
2. Gemensamt ägardirektiv

3. Bolagsspecifikt ägardirektiv Nacka vatten och avfall AB
4. Bolagsspecifikt ägardirektiv Nacka Energi AB
5. Bolagsspecifikt ägardirektiv Centrala Nacka marknadsbolag AB
6. Bolagsspecifikt ägardirektiv Boo 1:207 AB
7. Reviderad bolagsordning Nacka vatten och avfall AB
8. Reviderad bolagsordning Nacka Energi AB
9. Reviderad bolagsordning Centrala Nacka marknadsbolag AB
10. Reviderad bolagsordning Boo 1:207 AB
11. Reviderad kommunstyrelsens instruktion

Victor Kilén
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Christina Rapp Lundahl
tf ekonomi- och finansdirektör
Stadsledningskontoret